

2012-04-16

PERSCOMMUNIQUÉ

 Links: [Publicatie](#)
[BelgoStat On-line](#)
[Algemene informatie](#)
Niet-financiële rekeningen van de institutionele sectoren - 4e kwartaal 2011

Deze editie van de niet-financiële kwartaalrekeningen van de sectoren heeft betrekking op het vierde kwartaal van 2011. De rekeningen van de sectoren worden opgesteld tegen lopende prijzen en in overeenstemming met de methodologie van het ESR 1995.

SLEUTELINDICATOREN
(voor seizoeninvloeden en kalendereffecten gezuiverde gegevens)

Huishoudens ¹			Niet-financiële vennootschappen		
	Spaarquote (%)	Investeringsquote (%)	Aandeel van de winsten in de toegevoegde waarde ² (%)	Investeringsquote (%)	
2009	18,5	10,0	36,2	22,1	
2010	16,2	10,0	37,6	21,4	
2011	16,4	9,5	38,0	22,6	
2009	I	19,5	10,3	35,5	22,9
	II	18,4	10,0	35,9	22,5
	III	18,4	9,7	36,4	21,6
	IV	17,6	9,8	36,8	21,7
2010	I	16,2	9,8	36,9	21,5
	II	16,2	9,9	37,7	21,5
	III	16,6	10,1	37,9	21,4
	IV	16,2	10,2	38,1	21,2
2011	I	15,3	10,0	38,1	21,7
	II	15,9	9,7	38,6	22,9
	III	17,2	9,3	37,7	23,0
	IV	17,5	9,2	37,1	22,8

¹ Met inbegrip van de IZW's ten behoeve van huishoudens.

² Het aandeel van de winst in de toegevoegde waarde van de niet-financiële vennootschappen wordt gedefinieerd als het bruto-exploitationoverschot in procenten van de bruto toegevoegde waarde. Deze indicator geeft aan welk gedeelte van de tijdens het productieproces gecreëerde toegevoegde waarde bestemd is voor de vergoeding van het kapitaal. Het gaat niet om een winstconcept in de zin van de vennootschapsboekhouding (cf. toelichting).

Brutospaarquote van de huishoudens opnieuw gestegen tijdens het vierde kwartaal van 2011.

Gemiddeld op jaarbasis nam de spaarquote licht toe in 2011.

Tijdens het vierde kwartaal van 2011 bedroeg de brutospaarquote 17,5 %, of 0,3 procentpunt meer dan in het voorgaande kwartaal.

Het bruto beschikbaar inkomen van de huishoudens steeg met 1 %, vooral onder impuls van de toename van de bezoldigingen, waarvan de bijdrage tot de groei van het inkomen 0,8 procentpunt beliep. Het bruto beschikbaar inkomen groeide sneller dan de consumptieve bestedingen van de huishoudens, die met 0,7 % stegen, tegen 0,3 % een kwartaal eerder.

**... en vrijwel stabiele investeringsquote van de huishoudens in het vierde kwartaal van 2011.
Over het hele jaar werd een daling opgetekend ten opzichte van 2010.**

De investeringsuitgaven van de huishoudens hebben voornamelijk betrekking op de bouw en de renovatie van woningen. De investeringsquote meet het deel van hun bruto beschikbaar inkomen dat de huishoudens aan dit type van uitgaven besteden. Deze quote nam, gezuiverd voor seizoeninvloeden en kalendereffecten, in het vierde kwartaal van 2011 met 0,1 procentpunt af, tot 9,2 %. In vergelijking met het voorgaande kwartaal verhoogden de huishoudens hun investeringsuitgaven enigszins (+0,3 % seizoengezuiverd), hoewel in mindere mate dan hun beschikbaar inkomen toenam (+1 %).

Over het hele jaar bedroeg de investeringsquote van de huishoudens 9,5 %, dat is een half procentpunt minder dan het gemiddelde van 2010.

Aandeel van de winsten in de toegevoegde waarde van de niet-financiële vennootschappen daalt in het vierde kwartaal van 2011.

Gemiddeld over het hele jaar is het aandeel van de winsten echter gestegen ten opzichte van 2010.

Het winstaandeel van de niet-financiële vennootschappen wordt gedefinieerd als de verhouding tussen het bruto-exploitatatieoverschot van die vennootschappen en hun bruto toegevoegde waarde¹. De geleidelijke toename van het winstaandeel van de ondernemingen sinds het dieptepunt van begin 2009 werd in de tweede helft van 2011 onderbroken. Tijdens het laatste kwartaal van het jaar liep het aandeel van de winsten, dat 37,1 % bedroeg, met 0,6 procentpunt terug, na een daling met 0,9 procentpunt in het voorgaande kwartaal. In de loop van het vierde kwartaal is de bruto toegevoegde waarde van de niet-financiële vennootschappen licht gekrompen, terwijl de bezoldigingen ten laste van de vennootschappen en de belastingen minus de subsidies op de productie over het geheel genomen stegen met 0,9 %, wat het bruto-exploitatatieoverschot van de vennootschappen drukte, zodat het voor de tweede opeenvolgende maal terugliep.

Gemiddeld op jaarbasis beschouwd is het winstaandeel in 2011 echter toegenomen tot 38 %, tegen 37,6 % een jaar voordien.

... en de investeringsquote van de niet-financiële vennootschappen loopt licht terug in het vierde kwartaal van 2011.

Gemiddeld op jaarbasis liet die quote in 2011 een stijging optekenen.

De investeringsquote van de niet-financiële vennootschappen, die de brutovorming van vast kapitaal van deze vennootschappen meet als een percentage van hun toegevoegde waarde, bedroeg in het vierde kwartaal van 2011 seizoengezuiverd 22,8 %, dat is 0,2 procentpunt minder dan het voorgaande kwartaal.

Over het jaar 2011 als geheel kwam de investeringsquote, dankzij een gunstige ontwikkeling tijdens de eerste jaarhelft die tijdens het tweede semester werd geconsolideerd, uit op 22,6 %, een stijging met 1,2 procentpunt ten opzichte van 2010.

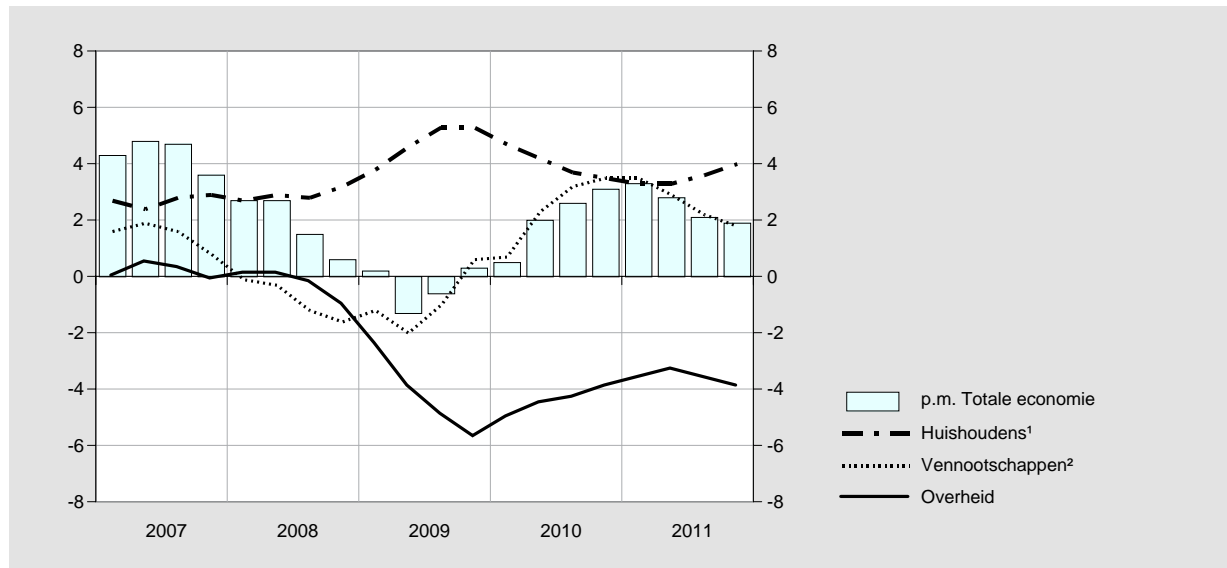
Overschot van de Belgische economie in 2011 afgenomen.

De sectorale saldi meten het financieringsvermogen of de financieringsbehoefte van elk van de grote sectoren van de economie (huishoudens, vennootschappen en overheid). Een positief saldo betekent dat de betrokken sector - rekening houdend met al zijn middelen en uitgaven - de mogelijkheid heeft om zijn financiële activa te verhogen en/of zijn financiële verplichtingen te verminderen. Omgekeerd wijst een negatief saldo op de noodzaak voor de sector om bepaalde activa te verkopen en/of om zijn schuldenlast te verhogen teneinde zijn niet-financiële transacties te kunnen financieren.

¹ Voor een definitie van het winstaandeel wordt verwezen naar de toelichting.

Sectorale saldi - geannualiseerde gegevens

(procenten bbp, brutogegevens, voortschrijdende som van de gegevens van het beschouwde kwartaal en de drie voorgaande kwartalen)

Bron: INR.

¹ Met inbegrip van de IZW's ten behoeve van de huishoudens.

² Niet-financiële vennootschappen en financiële instellingen.

Eind 2011 vertoonde het saldo van de overheid, dat wordt berekend volgens het ESR 1995, een tekort van 3,9 % bbp². Het in procenten bbp uitgedrukte overheidstekort bleef aldus stabiel in vergelijking met 2010.

Terwijl het overheidstekort op jaarbasis zich stabiliseerde, daalde het financieringsvermogen van de vennootschappen tegelijkertijd met 1,7 procentpunt, tot 1,8 % bbp in 2011, terwijl het positieve saldo van de huishoudens met 0,5 procentpunt toenam, tot 4 % bbp.

Al met al bedroeg het financieringsvermogen van de Belgische economie – alle sectoren samen – 1,9 % bbp in 2011, een daling met 1,2 procentpunt ten opzichte van 2010.

² Dit cijfer stemt overeen met het in het kader van de procedure bij buitensporige tekorten berekende en op 30 maart jongstleden door het INR aangekondigde tekort van 3,7 %.

TOELICHTING

De niet-financiële rekeningen van de institutionele sectoren, geraamd tegen werkelijke prijzen, vormen een ruime, geïntegreerde en coherente databank, die het volledige rekeningensysteem voor elke sector (huishoudens, vennootschappen en overheid) omvat. Dat laatste beschrijft de productietransacties, de transacties inzake de vorming en herverdeling van inkomens, onder meer via overheidstussenkomst, alsook de transacties inzake de besteding van het inkomen in de vorm van consumptie, besparingen of investeringen. Uiteindelijk sluit de rekening van elke institutionele sector met een saldo dat overeenstemt met het financieringsvermogen of de financieringsbehoefte van die sector.

De kwartaalrekeningen van de institutionele sectoren worden opgesteld door de reeds beschikbare statistische informatie - onder meer de nationale kwartaalrekeningen en de overheidsrekeningen - aan te vullen met andere ramingen.

De kwartaalrekeningen van de sectoren zijn bijzonder gedetailleerd en uitgebreid. Vanuit didactisch oogpunt heeft het INR ervoor geopteerd enkel een selectie van indicatoren te publiceren, alsook de belangrijkste componenten ervan. De selectie van statistieken inzake de niet-financiële kwartaalrekeningen van de institutionele sectoren heeft tot doel de belangrijkste informatie uit deze rekeningen te belichten. De indicatoren en hun componenten worden 105 kalenderdagen na het einde van het kwartaal waarop ze betrekking hebben gepubliceerd. Deze kwartaalindicatoren zijn volledig coherent met hun equivalent op jaarbasis.

De vier belangrijkste indicatoren zijn:

- de **brutospaarquote van de huishoudens**, die gedefinieerd wordt als de brutobesparing in procenten van het bruto beschikbaar inkomen (gecorrigeerd voor mutaties in de voorzieningen voor de pensioenverzekering);
- de **bruto-investeringsquote van de huishoudens**, die gedefinieerd wordt als de bruto-investeringen in vaste activa, in procenten van het bruto beschikbaar inkomen (gecorrigeerd voor mutaties in de voorzieningen voor de pensioenverzekering);
- het **aandeel van de winst van de niet-financiële vennootschappen**, dat gedefinieerd wordt als het bruto-exploitationoverschot in procenten van de bruto toegevoegde waarde. Deze indicator geeft aan welk gedeelte van de tijdens het productieproces gecreëerde toegevoegde waarde bestemd is voor de vergoeding van het kapitaal. Het is het complement van het aandeel van de loonkosten (verhoogd met de belastingen minus de subsidies op de productie) in de toegevoegde waarde van de niet-financiële vennootschappen. Het bruto-exploitationoverschot wordt met name berekend vóór het in aanmerking nemen van het netto-inkomen uit vermogen en vóór de betaling van de directe belastingen. In overeenstemming met de algemene principes van de nationale rekeningen, houdt het evenmin rekening met de kapitaalverliezen of –winsten die onder meer op de financiële activa worden gerealiseerd. Het gaat dus niet om een winstconcept in de zin van de ondernemingsboekhouding;
- de **bruto-investeringsquote van de niet-financiële vennootschappen**, die gedefinieerd wordt als de bruto-investeringen in vaste activa, in procenten van de bruto toegevoegde waarde.

Er werden geen specifieke indicatoren voor de financiële vennootschappen geselecteerd, aangezien de niet-financiële rekeningen van deze ondernemingen berusten op beperktere kwartaalinformatie en derhalve als minder pertinent worden beschouwd.

De geselecteerde indicatoren vertonen sterke schommelingen van het ene kwartaal op het andere, zodat een correcte economische interpretatie enkel mogelijk is door de ontwikkeling van de bruto kwartaalreeksen te bekijken t.o.v. het overeenstemmende kwartaal van het voorgaande jaar of door de evolutie t.o.v. het voorgaande kwartaal van de voor seizoeninvloeden en, in voorkomende geval, kalendereffecten gezuiverde reeksen in aanmerking te nemen. Zowel de bruto-indicatoren als hun voor seizoeninvloeden en kalendereffecten gezuiverde equivalenten worden gepubliceerd.

De vier geselecteerde indicatoren worden aangevuld met de financieringsbehoefte of het financieringsvermogen van de sectoren van de Belgische economie (huishoudens, het geheel van vennootschappen - zowel de financiële als de niet-financiële - en de overheid). De sectorale saldi worden voorgesteld in een zogeheten geannualiseerde vorm, dat wil zeggen in de vorm van een voortschrijdend totaal van de vier laatste brutogegevens (hetzij de som van de gegevens met betrekking tot het beschouwde kwartaal en de drie voorafgaande kwartalen). Zo ontstaat een afvlakkingseffect en wordt de analyse vergemakkelijkt. De seizoengezuiverde saldi worden niet gepubliceerd: aangezien het finale aggregaten betreft, is, ondanks de correctie voor seizoeninvloeden, het verloop van deze saldi nog sterk volatiel, zodat het niet evident is er een algemene tendens uit af te leiden.

Een uitgebreidere toelichting kan in de [publicatie](#) worden gevonden.